

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **T. K. O. T.,** zastoupená Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 3. 2017, č. j. MV-21664-4/SO-2017, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 25. 4. 2018, č. j. 51 A 40/2017 - 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně požádala o povolení přechodného pobytu jako rodinný příslušník občana Evropské unie, konkrétně ve vztahu ke svému nezletilému synovi narozenému v roce 2012, jenž je českým občanem, se kterým žalobkyně jako rodič žije ve společné domácnosti a kterého vyživuje. Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), rozhodnutím ze dne 10. 1. 2017, č. j. OAM-13909-15/PP-2016 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), žádost žalobkyně zamítlo podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť dospělo k závěru, že

se žalobkyně dopustila obcházení zákona s cílem získat povolení k pobytu účelově prohlášeným souhlasem k určení otcovství jejího nezletilého syna. Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) odvolání proti tomuto rozhodnutí zamítla.

[2] Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, kterou Krajský soud v Českých Budějovicích v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. K námitce žalobkyně, že napadené rozhodnutí odporuje požadavkům obsaženým v § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), se krajský soud vyjádřil tak, že žalobkyně nekonkretizovala, kterému zákonnému požadavku napadené rozhodnutí nedostálo, jeho odůvodnění měl naopak za srozumitelné a přezkoumatelné. Námitce žalobkyně, že správní orgán I. stupně a následně žalovaná nedostatečně zjistily stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, krajský soud taktéž nepřisvědčil. Žalobkyně neuvedla, jaké skutečnosti rozhodné pro posouzení její žádosti o pobytové oprávnění správní orgán I. stupně nezjistil a v čem konkrétně následně žalovaná nedostála své povinnosti a nedostatečně přezkoumala zákonnost prvoinstančního rozhodnutí. Sama žalobkyně ve vyjádření k podkladům pro vydání prvostupňového rozhodnutí ze dne 24. 10. 2016 sdělila, že shromážděný spisový materiál obsahuje všechny podklady nutné k vyřízení její žádosti. Dle krajského soudu mají veškerá zjištění podklad ve správním spisu a v něm založených pravomocných rozhodnutích jiných soudních či správních orgánů.

[3] Krajský soud se dále věnoval námitce rozporu napadeného rozhodnutí s čl. 3 odst. 1 a čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice 2004/38/ES“) a čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Napadené rozhodnutí má podle žalobkyně dopad do jejího soukromého a rodinného života i na jejího syna, který je nepřímo nucen vycestovat z republiky, pokud by chtěl žít společně se svou matkou. Podle krajského soudu sama směrnice 2004/38/ES členským státům umožňuje odepření práva v těch případech, kdy dojde k zneužití práv či podvodu, což se stalo i v projednávané věci. Napadené rozhodnutí, kterým byla zamítnuta žádost o požadované pobytové oprávnění, navíc žalobkyni (ani jejímu synovi) neukládá žádné povinnosti. Rozhodnutí jako takové rodině nebrání žít pohromadě, je pouze na nich, jakým způsobem budou realizovat svůj rodinný život. Syn žalobkyně může se svou matkou cestovat do země jejího původu a jeho občanství tomu není na překážku. Krajský soud na závěr upozornil, že syn žalobkyně získal občanství České republiky právě v důsledku jejího protiprávního jednání, proto žalobkyně ve svůj prospěch nemůže argumentovat tím, že kvůli občanství dítěte nemůže vycestovat.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti napadenému rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, kterou opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), namítá tedy nesprávné právní posouzení soudem a nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Podle stěžovatelky se krajský soud nedostatečně vypořádal s námitkami obsaženými v žalobě, když pouze převzal argumentaci správních orgánů a bez dalšího jejich postup aproboval. Pochybil i v tom, že

nepřisvědčil její námitce, že ve správním řízení nebyl zjištěn skutkový stav bez důvodných pochybností. Stěžovatelka je toho názoru, že správní orgány měly zkoumat judikaturou Nejvyššího správního soudu dovozené faktory ukazující na úmysl obejít zákon za účelem získání pobytového oprávnění. Z odůvodnění správních rozhodnutí však nevyplývá, že by je správní orgány zkoumaly. Stěžovatelka namítá rovněž rozpor rozhodnutí správních orgánů s mezinárodním právem, a to především s čl. 3 odst. 1 a čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, o upřednostnění zájmu dítěte a o neoddělování dětí od rodičů proti jejich vůli. Krajský soud nedostatečně vypořádal její námitku, že konečným důsledkem zamítnutí žádosti bude to, že jako matka bude muset opustit své dítě, neboť po něm nelze spravedlivě požadovat, aby odcestovalo (s ní) z území státu, jehož je právoplatným občanem.
[5] Žalovaná svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti. Konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[7] Podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců se žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.

[8] Stěžovatelka žádala o povolení přechodného pobytu již dvakrát, pokaždé ve vztahu ke svému synovi narozenému v roce 2012. První žádost z října 2012 byla zamítnuta také dle výše citovaného ustanovení rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 14. 2. 2014, č. j. OAM-11853-30/PP-2012, proto, že bylo prokázáno, že se stěžovatelka dohodla s V. L., občanem České republiky, na tom, že bude zapsán v rodném listě jejího syna jako jeho otec, čímž syn nabude české státní občanství. Účelem bylo dosáhnout oprávnění k pobytu na území České republiky pro stěžovatelku. Toto rozhodnutí bylo v odvolacím řízení potvrzeno a nabylo právní moci dne 20. 6. 2016.

[9] V nové žádosti ze září 2016 se stěžovatelka domáhala vydání povolení k přechodnému pobytu ze stejného právního důvodu a nedoložila ani netvrdila nic, čím by zjištění, na nichž bylo založeno předchozí rozhodnutí v její věci, zpochybňovala nebo vyvracela. Správní orgán I. stupně proto vycházel z pravomocného předcházejícího rozhodnutí a nově předestřené skutečnosti, uzavření sňatku a narození společné dcery manželům, označil za irelevantní. Od manžela ani dcery, kteří jsou oba vietnamské státní příslušnosti, stěžovatelka status rodinného příslušníka občana EU odvozovat nemůže. Vzhledem k tomu, že fakt společného soužití s dcerou, synem a manželem nebyl zpochybněn, byly jako nadbytečné odmítnuty důkazní návrhy k tomu se vztahující.

[10] Stěžovatelka předně krajskému soudu vytýkala, že jí nedal za pravdu, když v žalobě tvrdila, že ve správním řízení nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav.

[11] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka v žalobě namítala zcela obecně, že správní orgány nezjistily skutkový stav dostatečně, takže nebyly dodrženy požadavky vyplývající ze zásady materiální pravdy dle § 3 správního řádu, je třeba reakci krajského soudu reprodukovanou v odstavci [2] tohoto rozsudku považovat za naprosto adekvátní. Početná judikatura Nejvyššího správního soudu potvrzuje souvislost mezi kvalitou žalobní argumentace a mírou podrobnosti rozhodnutí o žalobě, stejně jako mezi kasační stížností o odůvodněním rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o ní (viz např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58, č. 835/2006 Sb. NSS: *„žalobní či kasační bod je způsobilý projednání v té míře obecnosti, ve které byl formulován“* všechna v tomto rozsudku citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58, je *„žalobce povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Tyto závěry rozšířeného senátu lze plně vztáhnout i na formulaci důvodů kasační stížnosti s tím, že důvody musí směřovat proti rozhodnutí krajského soudu, neboť podstatou řízení o kasační stížnosti je přezkum soudního rozhodnutí (§ 102 s. ř. s.)“*.

[12] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit stěžovatelce, pokud tvrdí, že se krajský soud s žalobními námitkami nedostatečně vypořádal. S ohledem na kvalitu žalobní argumentace bylo odůvodnění napadeného rozsudku dostatečné a krajský soud nepochybil, když při absenci konkrétních výtek stručně shrnul, že ověřil, že skutková zjištění správních orgánů mají oporu ve správním spisu a v něm založených správních či soudních rozhodnutích. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak není dán.

[13] Že by se měl krajský soud vyjádřit k povinnosti správních orgánů znovu zvažovat naplnění jednotlivých kriterií pro posouzení, zda došlo k obcházení zákona za účelem získání pobytového oprávnění, žalobkyně v žalobě nežádala. Protože není důvod, proč by takovou námitku stěžovatelka v řízení před krajským soudem nemohla uplatnit, a ona tak přesto neučinila, je třeba na ni v kasačním řízení nahlížet jako na nepřípustnou (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Krajskému soudu nelze důvodně vytýkat, že neposkytl odpověď na výtku vůči postupu správních orgánů, která nebyla v žalobě vznesena.

[14] Další část kasační stížnosti byla věnována nesouladu správních rozhodnutí a napadeného rozsudku s mezinárodními závazky, zejména s Úmluvou o právech dítěte v čl. 3 odst. 1 a čl. 9 odst. 1. Stěžovatelka namítala, že krajský soud nedostatečně vypořádal její námitku, že výsledek řízení je v rozporu se zájmem jejího nezletilého syna.

[15] Dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte „[z]*ájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.*“ Dle čl. 9 odst. 1 téhož pramenu „[s]*táty, které jsou smluvní stranou úmluvy, zajistí, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli, ledaže příslušné úřady na základě soudního rozhodnutí a v souladu s platným právem a v příslušném řízení určí, že takové oddělení je potřebné v zájmu dítěte. Takové určení může být nezbytným v některém konkrétním případě,*

například, jde-li o zneužívání nebo zanedbávání dítěte rodiči nebo žijí-li rodiče odděleně a je třeba rozhodnout o místě pobytu dítěte."

[16] V rozsudku ze dne 2. 12. 2011, č. j. 2 Afs 11/2011 – 90, Nejvyšší správní soud upozornil, že „*řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.), a proto kvalita a preciznost ve formulaci obsahu stížnostních bodů a jejich odůvodnění v kasační stížnosti v podstatě předurčuje obsah rozhodnutí kasačního soudu* (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2011 č. j. 1 As 67/2011 – 108, a ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 – 54)". Pro úspěch v kasačním řízení je tak rozhodující, jak kvalitně je stěžovatel schopen odůvodnit jím uplatněné námitky.

[17] Stěžovatelka v kasační stížnosti doslovně opakuje svůj žalobní bod, jímž totéž vytýkala napadenému rozhodnutí (srov. část III. písm. c žaloby). Krajský soud se s ním vypořádal způsobem shrnutým v odst. [3] tohoto rozsudku. Jelikož stěžovatelka neuvedla, v jakém směru je posouzení krajského soudu nedostatečné, Nejvyššímu správnímu soudu nezbývá než konstatovat, že žádné pochybení neshledal. Krajský soud jasně a srozumitelně vysvětlil, proč považuje stěžovatelčiny obavy za neopodstatněné, a poukázal na reálnou možnost pokračování rodinného soužití, i když v jiné podobě, než jakou stěžovatelka považuje pro sebe a své děti za ideální. Prostý nesouhlas stěžovatelky s napadeným rozhodnutím a výsledkem jeho přezkumu krajským soudem, bez jakékoli relevantní argumentace, nezakládá důvodnost kasační stížnosti.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[18] Nejvyšší správní soud neshledal u napadeného rozsudku žádnou vadu, kterou by musel zohlednit z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

[19] O náhradě nákladů tohoto řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2018

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu